

СИЛАБУС

Економіка і фінанси підприємства

(назва навчальної дисципліни)

освітній рівень	<i>перший (бакалаврський) рівень вищої освіти</i> <i>(назва освітнього рівня)</i>
галузь знань	07 Управління та адміністрування <i>(шифр і назва галузі знань)</i>
спеціальність	073 Менеджмент <i>(код і назва спеціальності)</i>
спеціалізація	Менеджмент організацій <i>(назва спеціалізації)</i>
освітня програма	«Менеджмент організацій» <i>(назва спеціалізації)</i>
мова навчання	українська

Силабус навчальної дисципліни «Економіка і фінанси підприємства» розроблений на підставі програми навчальної дисципліни «Економіка і фінанси підприємства», затвердженої на засіданні Педагогічної ради Харківського торговельно-економічного коледжу КНТЕУ (протокол від «30» червня 2020 р. № 5).

Розробник: Непран А. В., канд. екон. наук, доцент, викладач циклової комісії економіки, управління та адміністрування

Затверджено на засіданні циклової комісії економіки, управління та адміністрування (протокол від «27» серпня 2020 року № 1).

Завідувач циклової комісії І. В. Руденко

Погоджено:

Гарант освітньої програми

 Т. В. Кулинич

Методист вищої категорії

 Г. В. Гузенко

Завідувач відділення економіки та бізнесу

 А. О. Корницька

1. Інформація про викладача

Прізвище, ім'я та по батькові	Посада	Педагогічна категорія	Наук. ступінь, вчене звання	Наукові інтереси	Контактна інформація
Непран Андрій Володимирович	Викладач	вища	канд. екон. наук, доцент	Інвестиційна діяльність підприємств, ефективність використання капіталу підприємств	Тел. 097-54-601-22, e-mail: nepranxtei@gmail.com консультацій Пн. 11.00-12.00 Сер. 14.00-15.00 (ауд. 103 або в режимі ZOOM-конференції)

2. Політика навчальної дисципліни

Організація навчання. Здобувач повинен дотримуватися вимог та умов праці в освітньому середовищі. Відвідування здобувачами ХТЕК КНТЕУ всіх видів навчальних занять здійснюється згідно з розкладом і є обов'язковим. Пропуск занять без поважних причин не допускається. Здобувач зобов'язаний відвідувати заняття і у визначені терміни виконувати всі групи завдань, що наведені в навчальному плані і навчальних програмах. У випадку відсутності на заняттях без дозволу завідувача відділення, студент має повідомити про причину та строк відсутності на заняттях. Якщо пропуски занять передбачувани, необхідно за мотивованою заявою отримати дозвіл завідувача відділення бути відсутнім на заняттях із зазначенням конкретного терміну. Пропущені практичні, семінарські заняття студент повинен відпрацювати під час індивідуально-консультаційної роботи з викладачем за відповідною дисципліною. Здобувачу може бути встановлений індивідуальний графік відвідування навчальних занять (складання підсумкового контролю) за наявності поважних причин. Перед початком заняття студент має вимкнути звук у мобільному телефоні та інших пристроях, які можуть його відтворювати. Користуватися ними під час заняття, в цілях, що не пов'язані чи порушують навчальний процес, не дозволяється. Ліквідація академічної заборгованості здобувачами здійснюється протягом першого тижня після закінчення екзаменаційної сесії за розкладом, складеним відповідальною особою відділення і погодженим із заступником директора з навчально-методичної роботи. Проведення занять за об'єктивних причин (хвороба, міжнародне стажування) в он-лайн режимі за погодженням із завідувачем відділення. Основні положення щодо організації навчання здобувачів в ХТЕК наведені в «Положенні про організацію освітнього процесу в ХТЕК КНТЕУ» (<https://bit.ly/2GfqAo5>).

Академічна доброчесність. Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливим освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їх індивідуальних потреб і можливостей). Порушенням академічної доброчесності вважається: академічний плагіат; самоплагіат; академічне шахрайство; фабрикація; фальсифікація; списування; обман; хабарництво; необ'єктивне оцінювання; піратство; вчинення дій, що створюють загрозу порушення авторського права і (або) суміжних прав, приватний інтерес.

Основні принципи дотримання академічної доброчесності, утвердження чесності та етичних цінностей здобувачами освіти в освітній, науковій, виховній та інших видах діяльності, створення нових механізмів побудови комунікації у коледжі та необхідних умов для недопущення порушень академічної доброчесності в ХТЕК КНТЕУ здійснюється відповідно до «Положення про дотримання академічної доброчесності педагогічними, науково-педагогічними працівниками та здобувачами освіти Харківського торговельно-економічного коледжу КНТЕУ». Перевірка на наявність запозичень здійснюється з використанням відповідних технологій та комп'ютерних програм, які знаходяться у відкритому доступі у мережі Інтернет. Для перевірки рекомендується використовувати програми UNICHECK (<https://unicheck.com/education>), CompareSuite (<http://soft.mydiv.net/win/download-Compare-Suite.html>) та інші. Курсова робота допускається до захисту у випадку, коли оригінальність тексту роботи становить не менше 75 %, допустима межа запозичень становить не більше 25 %. Відповідно до п. 7 Положення за порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності: повторне проходження оцінювання (контрольна робота, іспит, залік тощо); повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми; відрахування з коледжу;

позбавлення академічної стипендії; позбавлення наданих закладом освіти пільг з оплати навчання; відмова у присудженні відповідного ступеня освіти.

Оцінювання. Система оцінювання включає поточний та підсумковий види контролю. Основними формами підсумкового модульного контролю можуть бути: контрольна робота, тестування, захист проектів, розв'язання ситуаційних завдань (кейсів), ділові ігри тощо. Згідно з діючою в університеті системою комплексної діагностики знань студентів, з метою стимулювання планомірної та систематичної навчальної роботи, оцінка знань студентів здійснюється за 100-баловою системою. Сума балів, накопичених здобувачем вищої освіти за виконання всіх видів поточних навчальних завдань (робіт) на практичних (семінарських) заняттях та на підсумковому модульному контролі, становить 100 балів. Накопичувальний бал – не менше 60. 0–59 балів – незадовільні результати навчання, що не дають студенту право здобути кредити ЄКТС. Підсумковий семестровий контроль оцінюється від 0 до 100 балів. Оцінювання здійснюється на основі комплексності, об'єктивності, гласності. У разі незгоди з оцінкою здобувач має можливість звернення студента до голови циклової комісії з письмовою апеляцією у разі непогодження з отриманою оцінкою (Положення про оцінювання результатів навчання студентів ХТЕК КНТЕУ <https://bit.ly/3mRpfDJ>), Положення про апеляцію результатів підсумкового контролю знань здобувачів освіти ХТЕК КНТЕУ <https://bit.ly/320wcdl>).

Дедлайни та перескладання. Поточне і підсумкове оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти здійснюється на основі завдань, поданих викладачеві вчасно на перевірку відповідно до графіку. Ліквідація академічної заборгованості проводиться до початку екзаменаційної сесії за окремим розкладом. Наслідками порушення термінів подання здобувачами завдань на перевірку:

при порушенні строків здачі на 15 днів – зниження кількості балів на 25 %;

при порушенні строків здачі понад 15 днів – недопущення завдань до перевірки.

Здійснення перескладання у випадку отримання менше 60 балів за результатами підсумкового (семестрового) контролю: подання на перевірку виконаних завдань самостійної роботи; виконання комплексної контрольної роботи за всіма темами дисципліни. (Положення про організацію освітнього процесу Харківського торговельно-економічного коледжу КНТЕУ <https://bit.ly/2GfqAo5>, Положення про оцінювання результатів навчання студентів ХТЕК КНТЕУ <https://bit.ly/3mRpfDJ>).

3. Пререквізити і постреквізити навчальної дисципліни.

Пререквізитом вивчення економіки економіки і фінанси підприємств (ОК 15, 6 кредитів) є підприємницьке право (ОК 3, 6 кредитів), статистика (ОК 10, 6 кредитів), теорія організації (ОК 9, 6 кредитів), мікроекономіка (ОК 11).

Постреквізити: зовнішньоекономічна діяльність (ОК 20, 6 кредитів), моделювання фінансово-господарської діяльності підприємства (ОК 22, 6 кредитів).

4. Характеристика навчальної дисципліни.

Призначення навчальної дисципліни «Економіка і фінанси підприємства» – озброїти майбутніх спеціалістів знаннями з прикладної економіки, зокрема, методами раціональної організації і управління виробництвом з метою підвищення ефективності функціонування підприємства як основної ланки суспільного виробництва в умовах ринкової економіки.

Мета вивчення навчальної дисципліни «Економіка і фінанси підприємства» — формування системи знань про базові поняття щодо господарсько-фінансової діяльності підприємства, змісту її окремих напрямів та їх взаємозв'язку, системи показників, що характеризують економіку та фінанси підприємств.

Завдання навчальної дисципліни «Економіка і фінанси підприємства» — вивчення теоретичних положень і практичної організації економічної, виробничої та фінансової діяльності підприємства, набуття практичних вмінь та навичок щодо використання теорії економіки підприємства в управлінні діяльністю підприємств, а саме:

підприємство як суб'єкт господарської діяльності, класифікація підприємств, організаційно-правові засади їх функціонування;

основні положення організації виробництва на промисловому підприємстві;

структура та функції апарату управління підприємством;

склад та структура основних засобів, показники їх технічного стану та ефективності використання;

матеріально технічне постачання та нормування оборотних засобів на підприємстві;

теоретичні засади формування і використання трудових ресурсів на підприємстві;

методики визначення ефективності інвестицій;
 основи планування діяльності підприємства;
 теоретичні засади формування фінансових ресурсів (капіталу) підприємства, підходи до їх аналізу та планування;
 фінансовий стан підприємства та методи його оцінки;
 процедури банкрутства та санацію підприємства
 оцінка ефективності діяльності підприємства та шляхи її покращення.

Програмні компетентності: загальні: здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу (3); здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях (4); знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності (5); навички використання інформаційних і комунікаційних технологій (8); **спеціальні:** здатність аналізувати результати діяльності організації, зіставляти їх з факторами впливу зовнішнього та внутрішнього середовища (2); здатність визначати перспективи розвитку організації (3); вміння визначати функціональні області організації та зв'язки між ними (4); здатність планувати діяльність організації та управляти часом (8); здатність оцінювати виконувані роботи, забезпечувати їх якість та мотивувати персонал організації (10); здатність аналізувати й структурувати проблеми організації, формувати обґрунтовані рішення (12).

Програмні результати навчання за навчальною дисципліною «Економіка і фінанси підприємства»

Результати навчання за дисципліною	Методи навчання	Методи оцінювання
ПРН 3. Демонструвати знання теорій, методів і функцій менеджменту, сучасних концепцій лідерства	Диспут	Усне опитування, тестовий контроль, ситуаційні завдання
ПРЕ 4. Демонструвати навички виявлення проблем та обґрунтування управлінських рішень	Частково-пошукові	Письмова перевірка
ПРН 5. Описувати зміст функціональних сфер діяльності організації	Пояснювально-ілюстративний метод	Усне опитування, тестовий контроль, питання-репліки
ПРН 6. Виявляти навички пошуку, збирання та аналізу інформації, розрахунку показників для обґрунтування управлінських рішень	Частково-пошукові	Письмова опитування, інтерактивні завдання ігрового характеру
ПРН 7. Виявляти навички організаційного проектування	Частково-пошукові	Усне опитування, ситуаційні завдання, проблемні завдання
ПРН 8. Застосовувати методи менеджменту для забезпечення ефективності діяльності організації	Пояснювально-ілюстративний метод	Письмове опитування, ситуаційні завдання
ПРН 10. Мати навички обґрунтування дієвих інструментів мотивування персоналу організації	Практична робота	Тестовий контроль, ситуаційні завдання, проблемні завдання
ПРН 12. Оцінювати правові, соціальні та економічні наслідки функціонування організації	Проблемний виклад	Усне опитування, тестовий контроль, завдання, виступи з доповідями
ПРН 17. Виконувати дослідження індивідуально та/або в групі під керівництвом лідера	Навчальна дискусія	Письмова перевірка, ситуаційні завдання

5. Зміст навчальної дисципліни.

5.1. Розподіл годин/тем за видами занять

№ з/п	Назва теми навчальної дисципліни	Форми організації навчання				Усього
		Лекції	Практичні заняття	Семинарські заняття	Самостійна робота	
Модуль 1 Економічні ресурси підприємства						
1.1	Підприємство як суб'єкт господарювання	2	-	2	3	7
1.2	Управління підприємством	2	-	2	3	7
1.3	Організація виробництва	2	2	-	3	7
1.4	Основні засоби	4	4	-	3	11
1.5	Оборотні засоби	4	2	2	3	11
1.6	Персонал і продуктивність праці	4	2	-	3	9
1.7	Мотивація і оплата праці	4	2	2	3	11
1.8	Нематеріальні активи	2	2	-	3	7
1.9	Інвестиційні ресурси	2	2	-	3	7
	Разом за модулем 1	26	16	8	27	77
Модуль 2 Капітал підприємства та джерела його фінансування						
2.1	Витрати і ціни на продукцію	4	2	2	3	11
2.2	Фінансові результати підприємства	2	2	-	3	7
2.3	Прогнозування та планування діяльності підприємства	4	2	2	3	11
2.4	Фінанси підприємства: сутність, функції, принципи	2	-	2	3	7
2.5	Джерела фінансування основних та оборотних засобів	2	2	-	3	7
2.6	Кредитування підприємства	2	2	2	3	9
2.7	Фінансовий стан підприємства	2	2	-	3	7
2.8	Фінансовий план підприємства	2	2	-	3	7
2.9	Банкрутство і санація підприємства	2	-	1	4	7
	Разом за модулем 2	22	14	9	28	73
	Курсова робота	-	-	-	30	30
	Усього	48	30	17	85	180

5.2. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	год.	Форма роботи	Кількість балів	Зміст завдання
1	2	3	4	5	6
Модуль 1 Економічні ресурси підприємства					
1	Підприємство як суб'єкт господарювання	1	Питання самостійного опрацювання	1	10 29, с. 4
		2	Практичне завдання	5	

1	2	3	4	5		6
2	Управління підприємством	1	Питання самостійного опрацювання	1	10	29, с. 5
		2	Практичне завдання	5		29, с. 5–6
3	Організація виробництва	1	Питання самостійного опрацювання	1	10	29, с. 7–8
		2	Практичне завдання	5		29, с. 7
4	Основні засоби	1	Питання самостійного опрацювання	1	10	29, с. 10
		2	Практичне завдання	5		29, с. 9–10
5	Оборотні засоби	1	Питання самостійного опрацювання	1	10	29, с. 13
		2	Практичне завдання	5		29, с. 12–13
6	Персонал і продуктивність праці	1	Питання самостійного опрацювання	1	10	29, с. 15
		2	Практичне завдання	5		29, с. 14–15
7	Мотивація і оплата праці	1	Питання самостійного опрацювання		10	29, с. 17
		2	Практичне завдання	5		29, с. 16–17
8	Нематеріальні активи	1	Питання самостійного опрацювання	1	10	29, с. 19
		2	Практичне завдання	5		29, с. 18–19
9	Інвестиційні ресурси	1	Питання самостійного опрацювання	1	10	29, с. 21
		2	Практичне завдання	5		29, с. 20–21
			Підготовка доповіді	1		29, с. 21
	Модульний контроль				10	
Модуль 2 Капітал підприємства та джерела його фінансування						
10	Витрати і ціни на продукцію	1	Питання самостійного опрацювання	1	10	29, с. 24
		2	Практичне завдання	5		29, с. 22–24
11	Фінансові результати підприємства	1	Питання самостійного опрацювання	1	10	29, с. 26
		2	Практичне завдання	5		29, с. 25–26
12	Прогнозування та планування діяльності підприємства	1	Питання самостійного опрацювання	1	10	29, с. 28
		1	Практичне завдання	5		29, с. 27–28
13	Фінанси підприємства: сутність, функції, принципи	1	Питання самостійного опрацювання	1	10	29, с. 29
		1	Підготовка доповіді	5		29, с. 30
14	Джерела фінансування основних та оборотних засобів	1	Питання самостійного опрацювання	1	10	29, с. 32
		2	Практичне завдання	5		29, с. 31–32
15	Кредитування підприємства	1	Питання самостійного опрацювання	1	10	29, с. 34
		2	Практичне завдання	5		29, с. 33–34

1	2	3	4	5	6	1	
16	Фінансовий підприємства	стан	1	Питання самостійного опрацювання	1	10	29, с. 36
			1	Практичне завдання	4		29, с. 35–36
			1	Підготовка доповіді	5		29, с. 36
17	Фінансовий підприємства	план	1	Питання самостійного опрацювання	1	10	29, с. 38
			1	Практичне завдання	5		29. 37–38
18	Банкрутство і санація підприємства		2	Контрольне питання	1	10	29, с. 39
			2	Підготовка доповіді	5		29, с. 40
	Модульний контроль				10		

Питання для підготовки до модульного контролю Модуль 1 Економічні ресурси підприємства

1. З якою метою можуть створюватися підприємства в Україні?
2. На основі якого нормативного документу здійснюють свою діяльність підприємства в Україні?
3. На які види поділяються підприємства залежно від способу утворення (заснування) та формування статутного капіталу в Україні?
4. Чи має підприємство у своєму складі інших юридичних осіб?
5. Як поділяються підприємства залежно від форм власності, передбачених законом?
6. Які джерела формування майна капіталу?
7. В чому полягає сутність управління виробництвом? Охарактеризуйте функції управління.
8. Що представляє собою організаційна структура управління підприємством?
9. В чому заключається особливості управлінської праці та на які категорії робітників поділяється управлінський персонал?
10. Під впливом яких факторів формується структура управління підприємством?
11. Що таке методи управління, яка їх класифікація і взаємозв'язок?
12. В чому полягають негативні характеристики послідовного виду руху деталей?
13. Які характерні ознаки властиві паралельно-послідовному виду організації процесу?
14. Як визначається тривалість виробничого циклу? Які головні фактори впливають на тривалість виробничого циклу?
15. Що розуміють під типом виробництва? Охарактеризуйте ознаки, які визначають тип виробництва.
16. В чому полягає особливість серійного типу виробництва та його відмінність від інших типів?
17. Охарактеризуйте риси індивідуального типу виробництва.
18. В чому полягає відмінність основних та допоміжних виробничих процесів?
19. Яка роль основних виробничих фондів у виробничому процесі?
20. Охарактеризуйте класифікацію основних засобів згідно з П(С)БО 7 «Основні засоби».
21. Охарактеризуйте види морального зносу основних засобів.
22. Дайте характеристику витратам, які включаються в первісну вартість основних засобів. Які витрати не включаються до первісної вартості?
23. З якою метою здійснюється нарахування амортизації? Визначте початок і закінчення нарахування амортизації об'єкта основних засобів.
24. На які види основних засобів амортизація не нараховується?
25. Які основні завдання переоцінки основних засобів?
26. Дайте характеристику обороту основних засобів. В чому полягає відмінність руху (кругообігу) основних засобів від оборотних засобів?
27. Як встановлюються норми амортизації на підприємстві? Які фактори визначають їх величину?
28. В чому полягають особливості нарахування амортизації для малоцінних необоротних матеріальних активів?
29. Визначте випадки, коли амортизація об'єкту основних засобів не нараховується.

30. Яка роль оборотних виробничих фондів у виробничому процесі?
31. Які відмінності між основними та оборотними виробничими фондами?
32. Охарактеризуйте структуру оборотних засобів? Як поділяються оборотні засоби в залежності від можливості їх нормування?
33. Які джерела фінансування оборотних засобів на підприємстві?
34. В чому полягає головна задача нормування оборотних засобів?
35. Як здійснюється нормування виробничих запасів?
36. З якою метою створюється страховий та підготовчий запас?
37. Охарактеризуйте методику нормування незавершеного виробництва.
38. Якими основними відділами представлена оперативна служба матеріального забезпечення на великому промисловому підприємстві?
39. Які основні завдання відділу матеріально-технічного забезпечення на підприємстві?
40. Які методи використовуються для визначення потреби в матеріально-технічних ресурсах на підприємстві?
41. З якою метою на підприємстві складаються матеріальні баланси?
42. Який порядок визначення потреби в обладнанні?
43. Як розраховується потреба в основних матеріалах на програму?
44. В чому полягає специфіка визначення потреби в допоміжних матеріалах?
45. На які групи поділяється персонал підприємства?
46. Які робітники відносяться до непромислового персоналу?
47. Як визначається середньооблікова чисельність персоналу підприємства за місяць, за квартал, за рік?
48. Яких робітників не включають до облікової чисельності персоналу?
49. В чому полягає роль продуктивності праці у розвитку виробництва?
50. Які методи визначення виробітку продукції в одиницю часу?
51. Які переваги та недоліки має визначення рівня продуктивності праці як кількості виробленої продукції в натуральному виразі, що виготовлена за одиницю часу?
52. Які виділяють види трудомісткості продукції?
53. В чому полягає роль організації заробітної плати в матеріальному заохоченні робітників?
54. Які умови застосування погодинно-преміальної оплати праці?
55. Які суми включаються до фонду заробітної плати робітників підприємства?
56. Які виплати робітникам включають до годинного, денного та річного фонду заробітної плати?
57. Що являє собою тарифна сітка? Яку роль вона відіграє в системі організації плати на підприємстві?
58. Які виплати включаються до основної заробітної плати?
69. В чому полягає економічний зміст інвестицій?
60. Які виділяють форми і види інвестицій?
61. Хто є суб'єктом інвестиційної сфери?
62. Як визначається чиста приведена вартість?
63. В чому полягає сутність методу оцінки ефективності інвестицій, що ґрунтується на розрахунку внутрішньої норми дохідності?
64. Як визначається показник індексу прибутковості? В чому полягає його недоліки?
65. В чому полягає сутність статистичного методу оцінки ефективності інвестицій? Які показники розраховуються для оцінки економічної ефективності інвестицій?
66. Яке значення має підвищення якості продукції та які її основні показники?
67. Яка роль системи стандартизації в підвищенні якості продукції?
68. Які шляхи підвищення якості продукції на підприємстві, в цеху, на ділянці?
69. Які застосовуються методи визначення якості продукції?
70. На які групи поділяються нематеріальні активи?
71. З якою періоду розпочинається нарахування амортизації нематеріальних активів при використанні виробничого методу?
72. Як визначається фінансовий результат від вибуття об'єктів нематеріальних активів?

1. Яка роль собівартості у плануванні та управлінні підприємством?
2. Що таке калькулювання продукції та з якою метою вона складається?
3. В чому полягає значення зниження собівартості продукції для підприємства?
4. Як класифікуються витрати промислового підприємства за ступенем однорідності витрат?
5. Які витрати включаються до собівартості продукції? Визначте витрати, які не визнаються витратами та не включаються у звіт про фінансові результати.
6. В чому полягає сутність і значення ціноутворення?
7. Який нормативний документ регулює ціноутворення в Україні? На які суб'єкти не поширюється його дія?
8. Як поділяються ціни в залежності від рівня державного регулювання? Дайте відповідь із посиланням на чинне законодавство.
9. В чому полягає сутність методу ціноутворення «затрати плюс»? Охарактеризуйте його переваги та недоліки.
10. Як визначається ціна одиниці виробу методом «затрати плюс»?
11. В чому полягає сутність методу ціноутворення «директ-костинг»? Які його переваги та недоліки?
12. На які види поділяється прибуток підприємств? Які функції виконує прибуток на підприємстві?
13. Як визначається прибуток від реалізації продукції? Як розраховується прибуток від операційної діяльності?
14. Який порядок визначення чистого прибутку підприємства?
15. Що являє собою ефективність виробництва? Які показники використовуються для її оцінки?
16. Як обчислюється рівень рентабельності всієї товарної продукції?
17. В чому полягає зміст і значення показника рентабельності?
18. Які є види рентабельності?
19. Які є види банківського кредиту?
20. Що означає реструктуризація кредиту?
21. В чому полягає особливість платіжних кредитів?
22. Якою є мета кредитування клієнтів за допомогою надання овердрафту?
23. В чому полягає особливість кредитування капітальних вкладень?
24. Що є об'єктом кредитування при наданні розрахункових кредитів?
25. Як здійснюється планування фонду заробітної плати на підприємстві?
26. Яку роль відіграють плани у плануванні діяльності підприємства?
27. Як визначається чисельність основних робочих на плановий період?
28. Який порядок планування обсягу товарної продукції підприємства?
29. Як визначається обсяг незавершеного виробництва?
30. Як визначається чисельність ІТР та службовців?
31. Як визначається потреба в допоміжних робочих?
32. В чому полягає сутність планування потреби в матеріалах?
33. В чому полягає сутність і задачі фінансового плану?
34. Що є нормативною базою планування?
35. Які є види планування?
36. В чому полягає особливість оперативно-календарного планування?
37. В чому полягає сутність і значення аналізу ліквідності та платоспроможності підприємства?
38. Як визначається ліквідність балансу підприємства?
39. Яка головна ознака фінансової стійкості підприємства?
40. Що характеризує поняття ліквідність?
41. В чому полягає взаємозв'язок показників ліквідності і платоспроможності?
42. Які причини можуть призвести до банкрутства підприємства?
43. Які можуть вживатися заходи щодо запобігання банкрутству боржника — юридичної особи та позасудові процедури?
44. В чому полягає сутність санації підприємства? З якою метою вона проводиться?
45. Які заходи щодо відновлення платоспроможності боржника, що містить план санації, можуть бути застосовані на підприємстві?
46. В чому полягає сутність реструктуризації підприємства?

47. Які ознаки банкрутства підприємства?
48. Які напрямки реструктуризації підприємства?
49. Як поділяються оборотні активи за ступенем ліквідності?
50. Який нормативний документ визначає процедуру банкрутства в Україні?

Питання до екзамену

1. Охарактеризуйте підприємство як економічний суб'єкт. Дайте класифікацію підприємствам в Україні.
2. Охарактеризуйте виробничу структуру підприємства.
3. Охарактеризуйте порядок визначення чисельності робітників.
4. Розкрийте сутність продуктивності праці. Дайте характеристику показників і методів вимірювання продуктивності праці.
5. Дайте класифікацію трудомісткості. Охарактеризуйте порядок обчислення трудомісткості.
6. Охарактеризуйте склад та структуру основних засобів підприємства. Охарактеризуйте види оцінок основних засобів.
7. Визначте сутність зносу основних засобів та його видів.
8. Визначте економічну сутність та призначення амортизації. Дайте характеристику методам амортизації.
9. Дайте характеристику основним показникам використання основних виробничих фондів.
10. Охарактеризуйте основні показники, що характеризують динаміку та технічний стан основних засобів.
11. Визначте сутність та значення оборотних засобів. Охарактеризуйте основні джерела фінансування оборотних засобів.
12. Охарактеризуйте склад та структуру оборотних засобів.
13. Визначте сутність нормування оборотних коштів? Які основні методи застосовуються при нормуванні оборотних коштів?
14. Дайте характеристику нормуванню запасів.
15. Охарактеризуйте показники та шляхи ефективного використання оборотних коштів та прискорення їхнього обороту.
16. Охарактеризуйте поняття та види нематеріальних ресурсів підприємства.
17. Дайте характеристику основним методам оцінки нематеріальних активів підприємства. Охарактеризуйте порядок визначення амортизації нематеріальних активів.
18. Визначте фінансові ресурси підприємства. Дайте їх характеристику.
19. Дайте характеристику формуванню фінансових ресурсів підприємства за рахунок кредитів.
20. Дайте характеристику фінансову стану підприємства. Охарактеризуйте основні показники, які використовуються для його оцінки.
21. Визначте економічну сутність інвестицій та інвестиційної діяльності. Дайте класифікацію інвестиціям.
22. Дайте характеристику показникам, які використовуються для оцінки інвестицій.
23. Визначте порівняльну економічну ефективність інвестицій.
24. Визначте сутність лізингу як джерела фінансування інвестицій. Охарактеризуйте види та форми лізингу.
26. Охарактеризуйте сутність та зміст технічної підготовки виробництва.
27. Визначте сутність технологічної підготовки виробництва.
28. Охарактеризуйте виробничий процес, його різновиди та структуру.
29. Визначте сутність та структуру виробничого циклу.
30. Визначте типи виробництва, їхні техніко-економічні особливості.
31. Охарактеризуйте види руху деталей.
32. Дайте загальну характеристику основних методів організації виробництва.
33. Охарактеризуйте сутність планування та прогнозування на підприємстві.
34. Визначте сутність та роль оперативного планування на підприємстві.
35. Визначте сутність виробничої програми. Визначте основні показники виробничої програми.
36. Охарактеризуйте сутність та види виробничої потужності підприємства. Визначте основні фактори, які впливають на її величину.

37. Дайте характеристику плануванню виробничої програми.
38. Охарактеризуйте порядок визначення вартісних показників виробничої програми, їх різновиди.
39. Охарактеризуйте сутність, функції та принципи заробітної плати.
40. Дайте характеристику змісту мотивації праці. Визначте види, фактори та методи мотивації праці.
41. Визначте сутність тарифної системи оплати праці робітників. Охарактеризуйте складові елементи тарифної системи оплати праці.
42. Охарактеризуйте форми і системи оплати праці.
42. Дайте характеристику відрядно-прогресивній та відрядно-преміальній системи оплати праці.
43. Дайте характеристику простій відрядній системі оплати праці. Визначте порядок обчислення відрядних розцінок при прямій відрядній системі оплати праці.
44. Дайте характеристику простій погодинній та погодинно-преміальній системі оплати праці.
45. Визначте сутність та структуру фонду оплати праці.
46. Охарактеризуйте особливості планування фонду оплати праці на підприємстві.
47. Визначте особливості планування фонду оплати праці інженерно-технічних робітників та молодшого обслуговуючого персоналу.
48. Дайте характеристику класифікації продукції, яка випускається підприємством. Визначте вимірники обсягу продукції.
49. Визначте якість продукції як економічну категорію. Охарактеризуйте методи оцінки якості продукції.
50. Охарактеризуйте сутність витрат. Дайте класифікацію витратам підприємства.
51. Визначте сутність собівартості виробленої продукції. Визначте її види.
52. Визначте сутність калькулювання продукції. Охарактеризуйте основні методи калькулювання продукції.
53. Визначте методику калькулювання виробничої собівартості продукції за номенклатурою статей.
54. Охарактеризуйте показники собівартості виготовленої продукції. Визначте порядок їх обчислення.
55. Визначте сутність цінової політики підприємства. Охарактеризуйте методи ціноутворення.
56. Охарактеризуйте прибуток як основний показник, що характеризує результативність діяльності підприємства. Визначте порядок його обчислення.
57. Визначте сутність та показники рентабельності виробництва. Охарактеризуйте порядок їх обчислення.
58. Визначте процес кредитування на підприємстві. Охарактеризуйте види та принципи кредитів.
59. Охарактеризуйте сутність банкрутства та причини його виникнення. Яка процедура визначення банкрутства підприємства.
60. Охарактеризуйте сутність реструктуризації та санації підприємства.

5.3. Тематичний план лекцій

№ з/п	Назва теми лекції	год.	Форма проведення	Завдання для студентів до лекції
1	2	3	4	5
Модуль 1 Економічні ресурси підприємства				
1.1	Підприємство як суб'єкт господарювання	2	Лекція-бесіда	1, гл. 7, 11, с. 22-64, 12, с. 11-32, 14, с. 33-40,
1	2	3	4	5
1.2	Управління підприємством	2	Лекція-бесіда	11, с. 83-99, 14, с. 66-96
1.3	Організація виробництва	2	Лекція-бесіда	12, с. 432-479, 14, с. 368-388
1.4	Сутність, структура та амортизація основних засобів	2	Проблемна лекція	11, с. 146-174, 12, 252-266, 14, с. 248-263, 7, ст. 1-7
1.5	Показники, що характеризують технічний стан та ефективність використання основних засобів	2	Лекція-диспут	11, с. 178-184, 12, с. 267-272,
1.6	Склад, структура та джерела	2	Лекція-бесіда	12, 273-278, 14, 278-284,

	фінансування оборотних засобів			6, ст. 1-8
1.7	Нормування та ефективність використання основних засобів	2	Проблемна лекція	12, с. 278-291, 14, 284-291
1.8	Персонал підприємства	2	Лекція-бесіда	11, с. 133-143, 12, с. 210-237
1.9	Продуктивність праці	2	Лекція-бесіда	11, с. 143-148, 12, с. 183-194
1.10	Форми та системи оплати праці	2	Лекція-бесіда	3, ст. 1-9, 11, с. 151-164, 14, с. 195-211
1.11	Доплати та преміювання робітників	2	Проблемна лекція	14, с. 212-215,
1.12	Нематеріальні активи	2	Лекція-бесіда	8, ст. 2-8, 14, с. 230-247
1.13	Інвестиційні ресурси	2	Інтерактивна лекція	14, с. 295-311
Модуль 2 Капітал підприємства та джерела його фінансування				
2.1	Витрати підприємства	2	Лекція-бесіда	5, с. 1-8, 14, 11, с. 272-288, с. 442-448,
2.2	Встановлення цін на продукцію підприємства	2	Лекція-диступ	11, с. 288-297, 14, с.
2.3	Фінансові результати підприємства	2	Лекція-бесіда	4, с. 3-6, 9, 72-86, 10, с. 255-262, 14, с. 457-467
2.4	Організація планування на підприємстві	2	Лекція-бесіда	12, с. 480-505, 14, 126-156
2.5	Розроблення виробничої програми	2	Лекція-бесіда	12, с. 506-518, 14, с. 158-165
2.6	Фінанси підприємства: сутність, функції, принципи	2	Лекція-бесіда	9, с. 11-34, 10, с. 12-23
2.7	Джерела фінансування основних та оборотних засобів	2	Лекція-дискусія	9, с. 190-203,
2.8	Кредитування підприємства	2	Лекція-дискусія	9, с. 158-189, 10, с. 378-418
2.9	Фінансовий стан підприємства	2	Лекція-бесіда	9, с. 204-223, 10, с. 121-132,
2.10	Фінансовий план підприємства	2	Лекція-бесіда	9, с. 204-223, 10, с. 121-132,
2.11	Банкрутство і санація підприємства	2	Проблемна лекція	2, ст. 1-7, 9, с. 246-293, 11, с. 351-360
	Всього	48		

5.4. Тематичний план практичних (семінарських) занять

№ з/п	Назва теми практичного (семінарського) заняття	год.	Методи навчання	Завдання для студентів до практичного (семінарського) заняття
1	2	3	4	5
Модуль 1 Економічні ресурси підприємства				
1	Підприємство як суб'єкт господарювання	2	Усне опитування, обговорення питань, виступи з доповідями, ділова гра	26, с. 8–11
1	2	3	4	5
2	Управління підприємством	2	Усне опитування, ділова гра, робота з виконаними практичними завданнями	27, с. 63–66
3	Організація виробництва	2	Робота з виконаними практичними завданнями, тестування	27, с. 331–332
4	Сутність, структура та амортизація основних	2	Робота з виконаними практичними завданнями,	25, с. 16–17, 26, с. 19–22,

	засобів.		тестування	
5	Показники, що характеризують технічний стан та ефективність використання основних засобів	2	Робота з виконаними практичними завданнями, тестування	25, с. 17–18, с. 20–21, с. 19–20 26, с. 26
6	Склад, структура та джерела фінансування оборотних засобів	2	Усне опитування, виступи з доповідями, ділова гра, тестування	25, с. 31–33, 26, с. 34–35
7	Нормування та ефективність використання оборотних засобів	2	Робота з виконаними практичними завданнями, тестування	25, с. 31–36 26, с. 41
8	Персонал і продуктивність підприємства	2	Робота з виконаними практичними завданнями, тестування	26, с. 57–60, 66
9	Форми та системи оплати праці	2	Взаємонавчальні ситуації, усне опитування, обговорення питань, виступи з доповідями, тести	26, с. 71–73
10	Доплати та преміювання робітників	2	Робота з виконаними практичними завданнями, тестування	26, с. 78
11	Нематеріальні активи	2	Письмове опитування, робота з виконаними практичними завданнями	26, с. 46–48,
12	Інвестиційні ресурси	2	Робота з виконаними практичними завданнями, тестування	27, с. 255–257

Модуль 2 Капітал підприємства та джерела його фінансування

13	Витрати підприємства	2	Взаємонавчальні ситуації, усне опитування, обговорення питань, виступи з доповідями, тести	26, с. 82–84, 88, с. 91–92, с. 97
14	Встановлення цін на продукцію підприємства	2	Робота з виконаними практичними завданнями, тестування	26, с. 101–103, 106
15	Фінансові результати підприємства	2	Робота з виконаними практичними завданнями, тестування	26, с. 110–113, 118
16	Організація планування на підприємстві	2	Усне опитування, обговорення питань, виступи з доповідями, тести	27, с. 349–351
17	Розроблення виробничої програми	2	Робота з виконаними практичними завданнями, тестування	27, с. 350–351
1	2	3	4	5
18	Фінанси підприємства: сутність, функції, принципи	2	Взаємонавчальні ситуації, усне опитування, обговорення питань, виступи з доповідями, тести	28, с. 10–12
19	Джерела фінансування основних та оборотних засобів	2	Робота з виконаними практичними завданнями, тестування	28, с. 17–19
20	Кредитування підприємства	2	Взаємонавчальні ситуації, усне опитування, обговорення питань,	27, с. 27–31

			виступи з доповідями, тести	
21	Складання плану погашення кредиту	2	Робота з виконаними практичними завданнями, тестування	27, с. 31–34
22	Фінансовий стан підприємства	2	Робота з виконаними практичними завданнями, тестування	27, с. 20–22
23	Фінансовий план підприємства	2	Робота з виконаними практичними завданнями, тестування	27, с. 42–50
1	2	3	4	5
24	Банкрутство і санація підприємства	1	Усне опитування, обговорення питань, виступи з доповідями, тести	27, с. 541–542
	Всього	47		

6. Контроль і оцінка результатів навчання

6.1. Види контролю

Поточний. Здійснюється на практичних заняттях. За змістом включає перевірку розуміння та запам'ятовування студентом навчального матеріалу, що охоплюється темою лекційного та практичного занять, умінь самостійно опрацювати навчально-методичну літературу, здатність осмислити зміст теми, що вивчається, умінь публічно чи письмово подати певний матеріал, а також завдань самостійної роботи.

Модульний. Проводиться на останньому занятті модуля після розгляду запланованих питань. До модульного контролю допускаються студенти, які виконали у повному обсязі всі види навчальних робіт, передбачені робочою програмою навчальної дисципліни. Проводиться, як правило, методом тестування. Результати модульного контролю доводяться викладачем до відома студентів протягом тижня після його проведення. При цьому оцінка може бути збільшеною в залежності від активності студента на заняттях, своєчасності та ретельності опрацювання навчальних матеріалів, участі в олімпіадах, наукових конференціях тощо.

Підсумковий модульний контроль свідчить про ступінь оволодіння студентом програмою навчальної дисципліни на конкретному етапі її вивчення та слугує допуском до сесії. Визначається як середнє арифметичне балів, отриманих за результатами модульного контролю.

Екзамен. Проводиться в письмовій формі. Питання охоплюють зміст усіх тем. Екзамен проводиться за білетами, які включають теоретичне питання, 10 тестових завдань та практичне завдання, відповіді на які передбачають вияв знань змісту навчальної дисципліни «Операційний менеджмент».

Підсумковий (семестровий) контроль являє собою середнє арифметичне підсумкового модульного контролю та екзаменаційної оцінки.

6.2. Розподіл рейтингових балів за видами контролю Екзамен/підсумкова залікова робота

поточний																	модульний		підсумковий (семестровий)	
модуль 1									модуль 2								M 1	M 2		
90									90								10	10	100	
T 1	T 2	T 3	T 4	T 5	T 6	T 7	T 8	T 9	T 1	T 2	T 3	T 4	T 5	T 6	T 7	T 8				T 9
10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10				10

Діапазон балів від 6 до 10 за результатами виконання практичних завдань та участі у семінарських заняттях передбачає:

«10» балів ставляться за повну глибину відповідь студента, правильне розуміння теоретичного матеріалу, логічне викладання, доказові висновки і узагальнення, пов'язані з досвідом діяльності сучасних підприємств галузі, майбутньою спеціальністю, за правильне і доречне використання термінології, здатність використовувати теоретичні знання на практиці, наводити приклади, що ілюструють конкретне поняття або теоретичну викладку.

«8» балів ставляться, коли відповідь студента відповідає зазначеним вимогам, але виклад матеріалу недостатньо систематизований, окремі уміння недостатньо стійкі, у висновках і узагальненнях є окремі неточності, які легко виправляються за допомогою додаткових запитань викладача, допущені незначні помилки при вирішенні практичної ситуації.

«6» балів ставляться, коли студент виявляє розуміння основних положень теми, але спостерігається значна поверховість знань; визначення понятійного апарату не зовсім чітке, уміння сформовані недостатньо, висновки і узагальнення аргументовані слабо, в них допускаються помилки і неправильне тлумачення окремих принципів менеджменту, практична ситуація вирішена частково.

Студент може отримати *додаткові бали* для підвищення загального результату за виконання таких видів робіт:

- участь у конкурсі професійної майстерності в коледжі / за межами коледжу – 10 / 20 балів;
- участь у науковій конференції, круглому столі в коледжі, олімпіаді / за межами коледжу – 5 / 10 балів;
- підготовка презентації тощо – до 4 балів;
- участь в іміджевих заходах, профорієнтаційній роботі коледжу тощо – до 5 балів.

6.3. Графік виконання завдань

Графік виконання завдань визначається відповідно до розкладу проведення лекційних і практичних занять з навчальної дисципліни «Економіка і фінанси підприємства».

6.4. Шкала оцінювання

Оцінювання знань студентів здійснюється за 100-бальною шкалою.

6.5. Форми контролю

У процесі контролю рівня сформованості компетентностей студентів використовуються такі його форми: індивідуальний, груповий, фронтальний, комбінований; самоконтроль; взаємоконтроль.

6.6. Критерії оцінювання знань студентів

Рівні компетентності	Критерії оцінювання	За 100-бальною шкалою
Низький (недостатній)	Студент володіє навчальним матеріалом на рівні елементарного розпізнавання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів, викладає його фрагментарно.	1–34
		35–59
Середній (репродуктивний)	Студент дає неповну відповідь на запитання, володіє матеріалом на репродуктивному рівні, здатний відтворити значну його частину, робить спроби аргументувати відповідь прикладами, може відтворити значну частину теоретичного матеріалу.	60–74

Достатній (конструктивний)	Студент дає досить повну відповідь на поставлені запитання з незначними неточностями. Певною мірою володіє вивченим обсягом матеріалу, в тому числі і застосовує його при виконанні практичних завдань. Розв'язує практичні завдання в стандартних педагогічних ситуаціях, може наводити окремі власні приклади на підтвердження певних думок.	75–89
Достатній (творчий)	Студент дає вичерпну відповідь на запитання, виявляє ґрунтовні теоретичні знання та уміння застосовувати їх у різноманітних педагогічних ситуаціях. Може наводити переконливі оригінальні приклади з практики для доведення власної позиції.	90–100

**Критерії оцінювання знань студентів на екзамені
з «Економіки та фінансів підприємства»**

Критерії оцінювання	За 100- бальною шкалою
Частково та поверхово розкриті лише окремі положення теоретичного питання і допущені при цьому певні суттєві помилки, котрі значно впливають на загальне розуміння питання; поверхово, з помилками визначені ті чи інші поняття або сформульовані висновки з теоретичного положення, але з суттєвими помилками; практичне завдання не виконано, або виконано з помилками і неточностями, без конкретних висновків; правильно виконані 1–3 тестові завдання	0–19
Правильно визначено сутність теоретичного питання. При цьому недостатньо або поверхово розкрито більшість його окремих положень, існують окремі помилки, які частково впливають на загальне розуміння проблеми; частково і поверхово визначено те чи інше поняття або сформульовано висновок з теоретичного положення, але з неточностями та помилками; практичне завдання виконано не в повному обсязі, з помилками і неточностями у висновках; або в повному обсязі, але без конкретних висновків; правильно виконані 4–5 тестових завдань.	20–39
Правильно визначено сутність теоретичного питання, розкривши його лише частково і допустивши при цьому окремі помилки, котрі не впливають на загальне розуміння питання; правильно, але не повністю визначено поняття або поверхово проаналізовано і зроблено висновок з теоретичного положення; правильно, але лише частково визначено те чи інше поняття або частково проаналізовано і зроблено висновок з теоретичного положення; практичне завдання виконано з помилками і неточностями у висновках; правильно виконані 5 – 6 тестових завдань.	39–55
Правильно визначено сутність теоретичного питання, але розкрито його не повністю, з незначними помилками; правильно, але лише частково визначено те чи інше поняття або частково проаналізовано і зроблено висновок з теоретичного положення; допущено незначні пропуски фактичного матеріалу, практичне завдання виконано в цілому правильно, але з помилками і неточностями у висновках; правильно виконані 6 – 7 тестових завдань.	56–69
В цілому розкрито теоретичне питання, однак не повно і з деякими неточностями. При цьому не використано на достатньому рівні обов'язкову літературу; повністю розкрито сутність поняття, подано його чітке визначення або проаналізовано і зроблено висновок з конкретного теоретичного положення; вміло застосовано теоретичні знання до розв'язання конкретних прикладів та завдань, у деяких випадках нечітко сформульовано; загалом правильні відповіді, допущено окремі несуттєві помилки та неточності у висновках; правильно виконані 7–8 тестових завдань.	70–89
Повно та ґрунтовно розкрито теоретичне питання, при цьому використана не лише обов'язкова, а й додаткова література; повністю розкрито сутність понять, подано його чітке визначення або проаналізовано і зроблено висновок з конкретного теоретичного	90–100

положення; наведено повний обґрунтований розв'язок практичного завдання, правильне й обґрунтоване формулювання практичних висновків; правильно виконані щонайменше 9 тестових завдань.	
--	--

7. Рекомендовані джерела інформації

Нормативно-правові

1. Господарський кодекс України від 16.01.2003 р. № 436-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text>
2. Кодекс України з процедур банкрутства від 18.10.2018 р. № 2597-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2597-19#Text>.
3. Про оплату праці: Закон України від 24.03.95 р. № 108/95-ВР. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/108/95-%D0%B2%D1%80>.
4. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 15 «Дохід»: Наказ Міністерства фінансів України від 29.11.1999 р. № 290 URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0860-99>.
5. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 «Витрати» : Наказ Міністерства фінансів України від 31.12.1999 р. № 318. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0027-00>.
6. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 9 «Запаси»: Наказ Міністерства фінансів України від 31.12.1999 р. № 318. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0751-99>.
7. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби»: Наказ Міністерства фінансів України від 27.04.2000 р. № 92. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0288-00>.
8. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 12 «Нематеріальні активи»: Наказ Міністерства фінансів України від 2.10.1999 р. № 750/4043. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0750-99#Text>.

Основні

9. Аранчій В. І., Чумак В. Д., Бражник Л. В. Фінанси підприємств : навч. посіб. 2-ге вид., розширене і доп. Полтава : РВ ПДАА. 2018. 350 с. URL: <https://htek.online/course/view.php?id=470>.
10. Бланк І. О., Ситник Г. В., Андрієць В. С. Управління фінансами підприємств : підручник. Вид. 2-ге. Київ : КНТЕУ, 2017. 800 с.
11. Бойчик І. М. Економіка підприємства : підручник. Київ : Кондор-Видавництво, 2016. 378 с. URL: <https://htek.online/course/view.php?id=470>.
12. Іванілов О. С. Економіка підприємства : підруч. для студ. вищ. навч.закл. Київ : Центр учбової літератури, 2009. 728 с. URL: <https://htek.online/course/view.php?id=470>.
13. Посохов І. М., Дюжев В. Г., Сусліков С. В., Тимофеева К. О. Економіка підприємства : навч. посіб. Харків : НТУ «ХП», 2016. 380 с. URL: <https://htek.online/course/view.php?id=470>.
14. Яркіна Н. М. Економіка підприємства : навч. посіб. Вид. 2-ге, перероб. і доп. Київ: Видавництво Ліра-К. 2017. 600 с. URL: <https://htek.online/course/view.php?id=470>.

Додаткові

15. Авалесова Н. Є., Волосов А. М., Турбареева А. М. та ін. Фінанси підприємств : проблеми теорії та практики : монографія. Харків : Лідер, 2016. 151 с.
16. Бондарчук М. К., Алексеев І. В. Фінансова санація і антикризове управління підприємств : нач. посіб. Львів : Вид-во Львів. політехніки, 2017. 266 с.
17. Дубей Ю. П. Оперативне та стратегічне управління витратами на промисловому підприємстві. *Економіка підприємства*. 2017. № 7. С. 125–131.
18. Кондратенко Н. О., Волкова Н. В. Особливості управління реалізацією інвестиційних проектів на підприємстві. *Бізнес-інформ*. 2019. № 6. С. 176–181.
19. Копилук О. І., Гузар У. Є., Гута С. В. Сучасні підходи до організації системи фінансово-економічної безпеки підприємства. *Бізнес-інформ*. 2019. № 3. С. 229–234.
20. Кузнецова С. О. Поняття фінансового результату підприємства як основного показника ефективності суб'єкта господарювання. *Економічні студії*. 2018. № 4. С. 38–41.
21. Кузнецова І. О. Управління якістю : навч. посіб. Одес. нац. екон. ун-т. Харків : ПромАрт, 2018. 262 с.
22. Кулаковська Т. А., Духова О. М. Оцінка ефективності використання та відтворення основних фондів підприємств. *Причорноморські економічні студії*. 2018. Вип. 25. С. 47–52.

23. Насібова О. В., Придатченко Б. Ю. Теоретичні аспекти оптимізації оборотних коштів підприємства. *Економіка і суспільство*. 2018. Випуск 18. С. 794–801.
24. Швиданенко Г. О., Бойченко К. С. Розвиток підприємства: стратегічні наміри, ризики та ефективність: кол. монографія. Київ : КНЕУ, 2015. 231 с.

Практикум

25. Азарова А. О., Нікіфорова Л. О. Економіка підприємства : навч. посіб. Вінниця : ВНТУ, 2016. 215 с.
26. Соломіна Г. О. Економіка підприємства : практикум. Дніпро : Видавець Біла К. О., 2020. 142 с.
27. Калініченко О. В., Плотник О. Д. Економіка підприємства : практикум. Київ : Кондор, 2012. 600 с.
28. Фурик В. Г., Зяньков В. В., Вальдшміт І. М. Фінанси підприємств : практикум. Вінниця : ВНТУ, 2017. 87 с.
29. Непран А. В. Методичні вказівки до виконання самостійної роботи з дисципліни «Економіка і фінанси підприємства». Харків : ХТЕК, 2020. <https://dl.htek.com.ua/>